

BEHANDLARENKÄTER

Sammanfattning av remitterande behandlares svar på enkäter för uppföljning av Terapikolonivistelse 2010

Enkäten syftar till att fånga upp remitterande terapeuters syn på kolonivistelsen och samarbetet med Terapikolonierna. Majoriteten av terapeuterna (92%) uppger att de är nöjda med samarbetet, att kolonivistelsen inverkat positivt på fortsatt behandling (88%) samt gör bedömningen att kolonivistelsen bidragit till inre förändringar hos barnet (40%), förändringar i barnets beteende (35%) samt familjedynamiska förändringar (58%). Remittenterna har också fått möjligheten att lämna önskemål och förslag kring hur Terapikolonierna ännu bättre kan komplettera mottagningens behandlingsarbete. Även här framkommer att remittenterna är nöjda med Terapikoloniernas arbete men flera förslag lyfts också fram, bland annat behovet av kompletterande koloniverksamhet under helger och lov.

Författare:

Jennifer Sternberg

leg. psykolog

Behandlarenkäter

Sammanfattning av remitterande behandlares svar på enkäter för uppföljning av Terapikolonivistelse 2010

Inledning

I den kontinuerliga utvärderingen av Terapikolonier AB:s verksamhet ingår en enkät som sänds ut till remitterande terapeuter för att ta del av deras syn på årets arbete.

Terapikoloniers verksamhet har sommaren 2010 erbjudit sex koloniperioder för 46 barn mellan åtta och sjutton år. Perioderna har varit uppdelade i fyra barnperioder, en period för pappor och barn och en för mammor och barn. Sex barn/ungdomar avbröt vistelsen på kollo. Ett sent återbud medförde att en plats på tonårsperioden ej utnyttjades. Sammanställningen nedan redovisar svaren från de 25 inkomna enkätsvaren, av dessa är tre enkätsvar från mamma-barn perioden och fyra från pappa-barn perioden, svaren redovisas tillsammans.

Enkäten består av åtta flervälsfrågor med efterföljande preciserande alternativ. Möjlighet att lämna egna kommentarer finns till varje fråga. Fråga nio är en öppen fråga där terapeuterna ges möjlighet att komma med förslag på hur Terapikoloniernas verksamhet kan utveckla utbud och arbetssätt. Svaren har grupperats under följande rubriker; *Samarbete mellan kollopersonal och remitterande terapeuter, Kolonivistelsens påverkan på ordinarie behandling, Betydelsefulla erfarenheter, Den miljöterapeutiska behandlingen samt Terapikoloniers utbud och arbetssätt.* Under respektive rubrik redovisas en sammanfattande beskrivning av terapeuternas svar och kommentarer. I bilaga 1 redovisas den statistik redovisningen bygger på. I de fall den sammanlagda svarssiffran i bilagan inte motsvarar den angivna svarsfrekvensen beror detta på något av följande alternativ; möjligheten till flera svarsalternativ har funnits, frågan har lämnats obesvarad eller att vissa frågor enbart berört vissa kollogrupper .

Samarbete mellan kollopersonal och remitterande terapeuter

92% av de tillfrågade remittenterna uppger att samarbetet med Terapikolonier har fungerat väl, resterande 8% svarar att de inte vet. Terapeuterna beskriver bland annat att de uppskattat den omsorgsfullt utförda beskrivningen av barngruppens utseende och barnets fungerande i miljön, vilket gav information vid planering av fortsatta insatser samt tar upp att samarbetet med Terapikolonierna upplevts som gott både före, under samt vid återkoppling efter vistelsen.

Kolonivistelsens påverkan på ordinarie behandling

Majoriteten av alla remittenter lyfter fram att kolonivistelsen, de observationer och den information som förmedlats har påverkat fortsatt behandling och utveckling positivt. En remittent uppger att kolonivistelsen varit av avgörande betydelse för den fortsatta behandlingen, en annan att de problemområden som uppmärksammats under kolonivistelsen har arbetats vidare med på mottagningen vilket lett till en positiv utveckling hos barnet.

Kollovistelsen uppges också ha inneburit en ytterligare skjuts i barnets utveckling samt bidragit till bättre diagnostik. Erfarenheter familjen gjort har kunnat användas i det fortsatta familjearbetet och de processer som påbörjats i ordinarie behandling har konsoliderats på kollo. De remitter som uppges att de ej vet hur kolonivistelsen inverkat på behandling och utveckling anger som skäl att ingen eller endast medicinsk behandling pågått efter kolonivistelsen. En terapeut tar också upp att det initialt skedde en positiv förändring hos barnet efter kollovistelsen men att andra svårigheter i hem och skola efterhand tagit över fokus.

De vanligaste exemplen på hur observationer och information har påverkat den fortsatta behandlingen och utvecklingen är att remittenterna fått ta del av erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer, att kollopersonalen har kunnat formulera hur man hjälpt barnet på kollo samt att styrkor och tillgångar hos barnet och familjen blivit tydligare. Många lyfter också fram att observationer och information från kollo lett fram till nya infallsvinklar i behandlingen, att nya sidor hos barnet blivit kända, att de fått en uppfattning om hur svåra barnets problem är samt att nya svårigheter hos barnet/familjen upptäckts. En remittent tar upp att skolan har haft stor nytta av kollos observationer.

Betydelsefulla erfarenheter

Erfarenheter som barnet och familjen/föräldrarna gjort under kollovistelsen bedöms av de flesta remitter ha påverkat fortsatt behandling och utveckling positivt. De erfarenheter som lyfts fram som viktiga för barnen är bland annat att de under vistelsen fått möjlighet att prova nya roller och förhållningssätt i grupp, arbeta med kamratsvårigheter och konfliktlösning samt konfronteras med sitt sätt att fungera. Kollo uppges också ha gett barnen en meningsfull sommarvistelse som annars inte hade varit möjlig samt fungerat som en frizon. Andra viktiga erfarenheter har varit att barnet på kollo getts möjligheten att bearbeta på ett annat plan än i terapin och på så sätt provat sina krafter och möjligheter utanför den ordinarie behandlingen.

Familj/föräldrar uppges ha dragit nytta av erfarenheten av att få ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn, de fick också se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang. Kollo uppges också ha blivit en vilotid från spänningar i hela familjen. En terapeut tar upp vikten av att barnet under vistelsen fick förtroende för andra vuxna och en annan att modern stärktes i sin föräldraförmåga.

Den miljöterapeutiska behandlingen

Remittenterna har i enkäten ombetts göra en bedömning av vilka förändringar den miljöterapeutiska behandlingen på kollo har bidragit till hos barnet och familjen, detta utifrån följande tre aspekter; förändringar i barnets beteenden, inre förändringar hos barnet samt familjedynamiska förändringar. De positiva förändringar som lyfts fram när det gäller barnets beteende är bland annat att barnet efter kolonivistelsen bättre kunnat ta adekvat ansvar, hävdar sig bättre, har blivit säkrare i kontakten med andra barn samt att specifika beteendeproblem eller symtom har minskat. När det gäller inre förändringar hos barnet gör remittenterna bedömningen att barnet har blivit bättre på att förstå sitt eget beteende i grupp, har hittat nya uttrycksmöjligheter, bättre kan formulera känslor och svårigheter, har bättre självkänsla samt har fått ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter/eget värde.

Många remittenter uppger att det är svårt att bedöma huruvida kolonivistelsen lett till förändringar i barnets inre eller dess beteenden och tar bland annat upp att det i dagsläget är svårt att avgöra, att det är svårt att över tid se vad det är som förändrats då det initialt blev påtagliga förändringar i kamratrelationerna men att svårigheterna efterhand tilltagit samt att det är oklart och handlar om barnets förutsättningar.

När det gäller bedömningen av om kolonivistelsen medfört familjedynamiska förändringar bedömer flertalet remittenter att positiva förändringar skett och lyfter bland annat fram att förälder(-rar) fått större tilltro till barnets förmåga, att förväntningarna på barnet förändrats, förtroendet för BUP ökat, att separationsarbetet tagit ett steg till samt att anknytningen mellan förälder och barn fördjupats.

Terapikoloniernas utbud och arbetssätt

På frågan om vad remittenterna gärna skulle se i Terapikoloniernas utbud och arbetssätt, har tio terapeuter lämnat synpunkter. Fem av dessa uppger att de är nöjda med och har positiva erfarenheter av verksamhetens aktuella utbud och arbetssätt, två terapeuter tar upp behovet av kompletterande kolloverksamhet under helger och lov och har önskemål om uppföljande träffar efter sommaren med samma personal. En terapeut har önskemål om ett tydligare mentaliseringsperspektiv i verksamheten, en annan önskar KBT metoder som komplement och föreslår yoga och träning i medveten närvaro. En terapeut lyfter fram att Terapikoloniverksamheten är ett viktigt miljöterapeutiskt komplement till behandlingsarbetet på mottagningen, en hjälp vid diagnostisering samt framhåller vikten av att Terapikolonierna kommer ut till mottagningarna och sprider information kring koloniverksamheten.

Den sammantagna bilden remittenterna förmedlar via enkäten är att koloniverksamheten upplevs vara ett värdefullt komplement till såväl som led i den pågående behandlingen.

Bilaga 1

Fråga 1. Hur anser Du/Ni att samarbetet med Terapikolonier har fungerat i det aktuella ärendet?

Väl (92%)
 Tillfredsställande
 Godtagbar
 Ej tillfredsställande
 Dåligt
 Vet ej (8%)

Fråga 2a, Hur tycker Du/Ni att kollovistelsen har inverkat på den fortsatta behandlingen?

Inverkat positivt (88%)
 Inte inverkat alls
 Inverkat negativt
 Vet ej (12%)

Fråga 2b, Om kollo inverkat på behandlingen: På vilket/vilka sätt?

kollo gav ytterligare en skjuts i utvecklingen	13
Familjen fick nya erfarenheter som gick att använda i familjearbetet	11
kollo bidrog till bättre diagnostik	12
processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderades på kollo	7

Fråga 3a, Hur har observationer och information från kolonivistelsen påverkat den fortsatta behandlingen och /eller utvecklingen?

Påverkat positivt (80%)
 Inte påverkat alls
 Påverkat negativt
 Vet ej (20%)

Fråga 3b, Om observationer och information påverkat: Hur?

ny styrka och nya tillgångar upptäcktes hos barnet/familjen	14
kollopersonalen förmedlade hur man kunde hjälpa barnet på kollo	16
barnets bortavaro från familjen gav information kring familjedynamiken	5
fått en annan bild av samspelet i familjen	3
de fick ta del av erfarenheter av hur barnet fungerade i olika situationer	16
de fick nya infallsvinklar till den ordinarie behandlingen	11
nya sidor av barnet blev kända	8
nya svårigheter hos barnet/familjen upptäcktes	8
de fick en uppfattning om hur svåra barnets problem är	9

Fråga 4a, Hur har de erfarenheter som kollo gett barnet påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt (70%)

Inte alls

Påverkat negativt

Vet ej (30%)

Fråga 4b ”Om erfarenheterna påverkat: Vilka erfarenheter?”

barnet konfronterades med sitt sätt att agera	8
barnet fick arbeta med sina kamratsvårigheter	9
barnet prövade en ny roll i en grupp	12
barnet fick hjälp att lösa konflikter	13
barnet prövade alternativa förhållningssätt i grupp	7
barnet prövade sina krafter och möjligheter utanför behandlingen	5
barnet fick bearbeta på ett annat sätt än i terapin	5
kollo blev en frizon	5
barnet fick en meningsfull sommarvistelse som det annars inte skulle få	10
behandlingen fördjupades av kontakten med det andra könet	0

Fråga 5a, Hur har de erfarenheter som kollo gett familj/föräldrar påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt (74%)

Inte alls

Påverkat negativt

Vet ej (26%)

Fråga 5b Om erfarenheterna påverkat: vilken/vilka erfarenheter?

förälder(-rar) fick se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat sammanhang	9
förälder (-rar) fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn	11
förälder (-rar) fick utrymme till egen tid	3
kollo blev en vilotid för barn/förälder från spänningar i familjen	12

Fråga 6a, Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört förändringar i barnets beteende?

Positiva förändringar (35%)

Inga alls (4%)

Negativa förändringar

Vet ej (61%)

Fråga 6b, Om kollo medfört förändringar i beteende: Vilken/vilka?

barnet kan bättre ta adekvat ansvar	4
barnet blev säkrare i kontakten med andra barn	7
barnet provocerar andra mindre	1
barnet släppte på en kontrollerad yta	1
barnet blev bättre på att hävda sig	2
Specifika beteendeproblem eller symtom minskade	2

Fråga 7a, Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört inre förändringar hos barnet?

Positiva förändringar (40%)

Inga alls

Negativa förändringar

Vet ej (60%)

Fråga 7b, Om kollo medfört förändringar: Vilken/vilka?

barnet förstår sitt beteende i grupp bättre	4
barnet har fått ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter/eget värde	8
barnet hittade nya uttrycksmöjligheter	3
barnet fick nya intressen	1
barnet bättre kan formulera sina känslor eller svårigheter	4
barnet fick ett ökat intresse för jämnåriga	2
barnets självkänsla ökade	5

Fråga 8a, Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört familjedynamiska förändringar?

Positiva förändringar (58%)

Inga alls (4%)

Negativa förändringar

Vet ej (38%)

Fråga 8b Om kollo medfört familjedynamiska förändringar: Vilken/Vilka?

förälder (-rar) har fått större tilltro till barnets förmåga	6
förälder (-rar) fick anledning att bearbeta egna svårigheter som uppstod när man skildes från barnet	2
separationsarbetet mellan barn/förälder tagit ett steg till	4
familjens förväntningar på barnet har förändrats	3
familjens förtroende för BUP ökade	2
anknytningen mellan förälder och barn fördjupades	6